

**UCHWAŁA NR XLII/303/2017
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA**

z dnia 20 grudnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka
na lata 2018-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1.

W celu realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, Rada Miasta przyjmuje Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Zbigniew Krych

Załącznik do uchwały Nr XLII/303/2017

Rady Miasta Ostrów Mazowiecka

z dnia 20 grudnia 2017 r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA NA LATA 2018 -2020

Spis treści:

- I. Wprowadzenie**
- II. Charakterystyka występowania zjawiska uzależnienia od narkotyków, środków odurzających (tzw. „dopalaczy”) i innych substancji psychoaktywnych. Diagnoza problemów. Wnioski**
- III. Zasoby**
- IV. Cele programu**
- V. Zadania programu i planowane działania w latach 2018 -2020**
- VI. Warunki realizacji i źródła finansowania programu**

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka, zaplanowany na lata 2018-2020 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych w tym papierosów i e-papierosów. Program przedstawia zadania własne Miasta, związane z przeciwdziałaniem narkomanii, wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zasady realizacji i planowane działania są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości w oparciu o zasoby instytucjonalne i kadrowe Miasta Ostrów Mazowiecka. Program jest zgodny z kierunkami działań Wojewódzkiego Programu Narkomanii na lata 2017-2020 oraz z celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020. Program jest skorelowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrów Mazowiecka w latach 2016 – 2022.

Narkotyki i środki odurzające (tzw. „dopalacze”) to najbardziej niebezpieczne substancje psychoaktywne dla dzieci i młodzieży szkolnej, dlatego szczególne miejsce w Programie zajmują działania profilaktyczne i zapobiegawcze odnoszące się do dzieci i młodzieży. Pomimo, wynikającej ze zmiany Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii likwidacji sklepów sprzedających dopalacze, z różnorodnych danych wynika, iż ciągle są one w użyciu, a problem dotyczy także społeczności lokalnej. Istnieje wiele powodów dla których młodzi ludzie sięgają po substancje psychoaktywne. Używanie dopalaczy jest wyjątkowo niebezpieczne z powodu braku możliwości oceny ich działania na organizm, a co za tym idzie uniemożliwia to właściwą pomoc medyczną.

Młodzi ludzie często korzystając z ofert sprzedaży internetowej mogą trafić na substancje, których działanie wyzwała „ gateway effect ”, co oznacza urealnienie groźby sięgania po nowe, coraz bardziej szkodliwe i uzależniające substancje psychoaktywne. Istotą ich działania jest szybkie, niszczące przenikanie do układu nerwowego. Konieczna jest profilaktyka adresowana do dzieci i młodzieży (respektująca standardy jakości profilaktycznej) z włączeniem rodziców i wychowawców szkolnych, co podniesie skuteczność działań.

Program uwzględnia zatem działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną oraz promuje zdrowy styl życia. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych poprzez wspieranie osób

z problemami i ich rodzin, terapię, interwencję, rehabilitację, badania diagnostyczne, szkolenia, ograniczenie dostępności narkotyków i innych substancji psychoaktywnych stanowią ważny element programu, który będzie połączony z pozyskiwaniem społeczności lokalnej do założonych inicjatyw.

Przeprowadzona dla Miasta Ostrów Mazowiecka, w czerwcu 2017 r. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych pozwoliła ocenić aktualną sytuację w środowisku lokalnym pod względem używania substancji psychoaktywnych i ustalić kompatybilność działań interdyscyplinarnych z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Trwała struktura koordynacji działań pozwoli na jak najpełniejsze ograniczanie czynników ryzyka oraz szkód w tym zakresie.

Podstawę prawną do podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowią:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 882),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2237).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

II. CHARAKTERYSTYKA WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA UZALEŻNIENIA OD NARKOTYKÓW, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH (TZW. "DOPALACZY") I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH. DIAGNOZA PROBLEMÓW. WNIOSKI

Charakterystyka występowania zjawiska uzależnienia od narkotyków, środków odurzających (tzw. "dopalaczy") i innych substancji psychoaktywnych.

Zjawisko używania środków psychoaktywnych i uzależnienia od nich stało się w drugiej połowie XX wieku problemem społecznym. Narkomania stała się stopniowo problemem medycznym, społecznym i kulturowym. Dziś postrzegana jest jako jednostka chorobowa o złożonym charakterze. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określono termin narkomanii jako: „stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji. Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie. Jak podaje Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii: „*uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną*”. Jest to podstępna choroba, która zostaje z człowiekiem do końca życia, dlatego tak ważne są działania profilaktyczne i zapobiegawcze powstawaniu uzależnień od tych groźnych substancji.

Diagnoza problemów.

W czerwcu 2017 r. na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych Miasta Ostrów Mazowiecka w opinii dorosłych mieszkańców miasta (200 osób), dzieci i młodzieży szkolnej (701 uczniów) oraz 65 sprzedawców alkoholu i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu. Łącznie w badaniu wzięło udział 966 osób.

Na podstawie ww. diagnozy i danych statystycznych uzyskanych od jednostek i instytucji działających na terenie miasta poniżej przedstawiono informacje dotyczące problemów społecznych w mieście.

W opinii **dorosłych mieszkańców miasta** za najpoważniejszy problem społeczny można uznać zanieczyszczenie wody i powietrza – ponad połowa respondentów (56%) uważa ten problem za bardzo istotny. Stosunkowo najrzadziej zgłaszanym problemem okazał się kryzys norm moralnych (20%).

Respondentów zapytano o wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że 9% badanych mieszkańców nigdy nie paliło papierosów, za to znaczna część, bo aż 61 % zapaliła pierwszego papierosa przed 18 rokiem życia. Obecnie aż 77% badanych nie pali, zaś regularnie pali papierosy 12%, a e-papierosy 4%. 57% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo lub bardziej szkodliwe niż klasyczne papierosy.

Wyniki ankiet wśród dorosłych mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej wskazują, że na terenie naszego miasta występuje zagrożenie występowania zjawiska zażywania narkotyków i tzw. „dopalaczy”. W pytaniu dotyczącym znajomości osób zażywających narkotyki lub dopalacze w najbliższym środowisku, łącznie 36 % respondentów odpowiedziało, że zna przynajmniej jedną taką osobę. Natomiast obiecujący jest fakt, że zdecydowana większość respondentów 97 % nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze. Stosunkowo niskie natomiast, według wyników badań, jest zagrożenie tzw. lekomanią (około 95 % respondentów przyznało, że nie zna osób, które mogą być uzależnione od leków).

Badania w placówkach oświatowych wśród **dzieci i młodzieży szkolnej** przeprowadzono przy użyciu programu CORIGO, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Wzięło w nich udział łącznie 701 uczniów w tym 388 uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz 313 uczniów klas I-III szkół gimnazjalnych.

Mimo słabnącej w naszym społeczeństwie popularności papierosów, są one wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Według ogólnopolskich wyników badań ESPAD z 2015 r. doświadczenia z paleniem papierosów miało około 56 % uczniów klas trzecich gimnazjum. Odsetek uczniów z naszych gimnazjów, wynosi 31 % zaś w szkołach podstawowych zaledwie 5%. Większość uczniów Ostrowi Mazowieckiej, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, aktualnie nie pali papierosów. Regularne palenie deklaruje spośród nich 10 % uczniów szkół podstawowych i 12 % gimnazjalistów.

Wyniki badań wskazują, że kilka procent uczniów mogło mieć kontakt z substancjami psychoaktywnymi – narkotykami i dopalaczami. Z uwagi na bardzo znikomy odsetek uczniów szkół podstawowych, którzy mają za sobą inicjację narkotykową (3 osoby spośród badanej grupy), interpretowano tylko wyniki gimnazjalistów. Wśród uczniów gimnazjum 8% uczniów odpowiedziało twierdząco na pytanie dotyczące spróbowania narkotyków lub dopalaczy. W większości przypadków był to jednorazowy kontakt, wśród tych uczniów średnia wieku spróbowania środka psychoaktywnego wynosi 13 lat. Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami, to głównie marihuana 92 % i dopalacze 54 %. Najczęstszą okolicznością zażycia narkotyków lub dopalaczy było wśród uczniów spotkanie ze znajomymi (40 %). Niepokojący jest odsetek uczniów deklarujących pierwsze spróbowanie narkotyków z członkiem rodziny (17 %) oraz na wagarach (13%). Kolejne wyniki badań dotyczące wiedzy na temat źródła pozyskiwania narkotyków oraz subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy są pozytywnym sygnałem, że w naszym mieście jest bardzo znikomy problem zażywania narkotyków i dopalaczy. 93 % uczniów szkół podstawowych oraz 79 % uczniów gimnazjów oceniła, że nie wie gdzie można kupić oraz, że bardzo trudno pozyskać narkotyki i dopalacze. Diagnoza pokazuje postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Znaczna część uczniów ze szkół podstawowych (79 %) i uczniów szkół gimnazjalnych (67%) uznaje za absolutnie niewłaściwe branie narkotyków przez ich rówieśników. Dość wysoki odsetek uczniów szkół podstawowych (58 %) i uczniów szkół gimnazjalnych (67 %) wie, że dopalacze są zdecydowanie równie szkodliwe, co narkotyki. Niestety część dzieci i młodzieży wydaje się nie mieć wystarczająco rzetelnej wiedzy. Przykładowo 8 % uczniów szkoły podstawowej i 9 % uczniów gimnazjum uważa, że branie narkotyków „z umiarem” nie skończy się uzależnieniem, a dopalacze uzależniają słabiej niż narkotyki.

Czynnikami chroniącymi przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi. Uczniowie miasta Ostrow Mazowiecka deklarują w ogromnej większości dobre relacje z opiekunami (łącznie uczniowie szkoły podstawowe 99%, gimnazja 96%). Obiecujące są również wyniki dotyczące zaufania do rodzica/opiekuna w wypadku przeżywania poważnego problemu. Łącznie 92 % uczniów szkół podstawowych i 82% uczniów szkół gimnazjalnych podzieliłoby się wątpliwościami z rodzicami/opiekunami. Wyniki uzyskane w kwestii poziomu

zaufania wobec nauczycieli wypadły nieco słabiej. Łącznie 82 % uczniów szkół podstawowych i 54 % uczniów szkół gimnazjalnych powiedziałoby o swoim problemie nauczycielowi.

Wnioski.

Przeprowadzona diagnoza, stanowiąca ocenę stanu potrzeb w społeczności lokalnej, wskazuje na następujące obszary problemów, które będą priorytetowe w podejmowanych działaniach prewencyjnych i naprawczych:

- **problem uzależnienia od narkotyków w środowisku lokalnym** (łącznie 36 % respondentów odpowiedziało, że zna przynajmniej jedną taką osobę),
- **wysoki czynnik ryzyka dotyczący palenia papierosów przez dzieci i młodzież**, mogący mieć wpływ na spożycie alkoholu lub narkotyków (61 % mieszkańców zapaliła pierwszego papierosa przed 18 rokiem życia. Regularne palenie deklaruje 10% uczniów szkół podstawowych i 12% gimnazjalistów),
- **inicjacja narkotykowa** (wśród uczniów gimnazjum 8% odpowiedziało twierdząco na pytanie dotyczące spróbowania narkotyków lub dopalaczy),
- **zagrożenie substancją** (substancjami, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami, to głównie marihuana 92 % i dopalacze 54 %),
- **problemy środowiskowe** (najczęstszą okolicznością zażycia narkotyków lub dopalaczy było wśród uczniów spotkanie ze znajomymi (40 %). Niepokojący jest odsetek uczniów deklarujących pierwsze spróbowanie narkotyków z członkiem rodziny (17 %) ,
- **brak właściwej wiedzy o zagrożeniach** (część dzieci i młodzieży wydaje się nie mieć wystarczająco rzetelnej wiedzy. Przykładowo 8 % uczniów szkoły podstawowej i 9 % uczniów gimnazjum uważa, że branie narkotyków „z umiarem” nie skończy się uzależnieniem, a dopalacze uzależniają słabiej niż narkotyki).

Z analizy danych wynika, że działania podejmowane zgodnie z Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka powinny być realizowane ze szczególnym zwróceniem uwagi na konieczność różnorodnych poziomów wsparcia. Dotychczasowe oddziaływania profilaktyczne w placówkach oświatowych wypadają bardzo korzystnie, na przestrzeni ostatnich trzech lat dzieci i młodzież uczestniczyła w różnorodnych oddziaływaniach profilaktycznych (szkolne programy profilaktyczne, rekomendowane programy profilaktyczne, kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznym i profilaktycznym, spektakle profilaktyczne, prelekcje i pogadanki profilaktyczne). Istotą oddziaływań profilaktycznych jest kształtowanie postaw, wzmacnianie umiejętności społecznych oraz zmiana zachowań. W osiągnięciu tych celów mogą pomóc odpowiednio przeprowadzone warsztaty dla dzieci i młodzieży, spotkania z rodzicami i szkolenia dla nauczycieli. Wynika to z faktu, iż najbardziej skuteczne są takie oddziaływania, które dają szansę zmiany postaw jak największej grupy osób, która ma wpływ na podejmowanie przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych. Rodzice i nauczyciele odgrywają tutaj istotną rolę modeli, których obserwują i na których wzorują się uczniowie. Aby zmniejszyć rozpowszechnienie używania narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych i innych środków zastępczych wśród młodych ludzi, konieczne jest wdrożenie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych, chroniących przed używaniem narkotyków. Konieczne, są także kompleksowe działania profilaktyczne obejmujące całe rodziny. Zintegrowane działania muszą być adresowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i do rodziców oraz nauczycieli. Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia rozumianego całościowo, które obejmuje sfery: fizyczną, emocjonalną, intelektualną społeczną i duchową. Jednym z elementów procesu przeciwdziałania narkomanii jest również profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym, której celem jest ograniczenie używania narkotyków oraz środków zastępczych (tzw. "dopalaczy") i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych. Realizując program należy rozszerzyć działania profilaktyczne dotyczące przeciwdziałaniu palenia papierosów przez dzieci i młodzież w tym papierosów elektronicznych. Lokalne badanie ankietowe nie uwzględnia problemu e-papierosów wśród dzieci i młodzieży, jednakże w raporcie Ministerstwa Zdrowia z 2016 podkreśla się, iż w Polsce używanie e - papierosów przez gimnazjalistów ciągle wzrasta - (badania porównawcze przeprowadzone w 2011 i 2014 - liczba polskich nastolatków wzrosła sześciokrotnie), powyższe zagrożenie zostanie uwzględnione w działaniach prewencyjnych programu. Używanie e-papierosów nie tylko

jest szkodliwe osób niepełnoletnich, ale stwarza również poważne zagrożenie używania kolejnych substancji psychoaktywnych.

III. ZASOBY

1. Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Komenda Powiatowa Policji.
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Szkoły podstawowe i gimnazja.
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.
7. Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
8. Grupy wsparcia AA.
9. Straż Miejska.
10. Organizacje pozarządowe, kluby abstynenckie i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą.
11. Parafie.
12. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
14. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).
15. Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem narkotyków, środków odurzających (tzw. „dopalaczy”) oraz innych substancji psychoaktywnych (w tym papierosów i e-papierosów) wśród mieszkańców Miasta Ostrów Mazowiecka.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie i zapobieganie używania narkotyków i środków odurzających (tzw. dopalaczy) oraz związanych z tym konsekwencji wśród dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie świadomości zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych (w tym papierosów i e-papierosów), narkotyków i środków odurzających (tzw. "dopalaczy") wśród mieszkańców miasta.
3. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych, narkotyków i środków odurzających (tzw. dopalaczy).

V. Zadania programu i planowane działania w latach 2018 -2020

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Adresaci:

Społeczność lokalna, rodziny, dzieci i młodzież, pracownicy oświaty, pracownicy służby zdrowia, pracownicy służb społecznych.

Działania:

- 1) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych,

papierosów i e-papierosów, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia,

- 2) prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 3) organizowanie i finansowanie szkolnych programów edukacyjnych i profilaktycznych w szczególności dla uczniów z grup ryzyka oraz szkoleń dla nauczycieli w ramach szkolnych programów profilaktyki,
- 4) promowanie i organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania narkomanii (prelekcje, pogadanki, warsztaty, konkursy, spektakle, itp.),
- 5) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych,
- 6) szkolenie różnych grup zawodowych w zakresie tematyki uzależnień od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych,
- 7) organizowanie lokalnych imprez (m.in. koncerty, konkursy, festyny, zawody, turnieje, pikniki, itp.) promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień,
- 8) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin,
- 9) zakup i dostarczanie do szkół literatury i innych materiałów edukacyjno – informacyjnych, dotyczących problematyki uzależnień m.in. ulotek, broszur, plakatów i czasopism,
- 10) poszerzanie i doskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki uwzględniających czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 11) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych i dopalaczy oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej,
- 12) poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,
- 13) monitorowanie i badanie skuteczności działań profilaktycznych podejmowanych w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrow Mazowiecka na lata 2018-2020.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrow Mazowiecka,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 4) Psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 5) Organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą,
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7) Państwowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).

Terminy:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2018 roku do grudnia 2020 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) ilość osób uczestniczących w szkolnych i rekomendowanych programach profilaktycznych,
- 2) ilość osób uczestniczących w różnorodnych formach edukacji profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii (prelekcje, pogadanki, warsztaty, konkursy, spektakle, itp.),
- 3) ilość osób uczestniczących w wycieczkach i innych formach aktywności połączonych z realizacją programów profilaktycznych,
- 4) ilość zakupionych publikacji i materiałów edukacyjnych w ramach działań edukacyjno – informacyjnych,
- 5) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach lub imprezach sportowych,
- 6) ilość szkoleń,
- 7) ilość osób uczestniczących w szkoleniach.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Adresaci:

Rodziny, w których występuje problem uzależnień lub rodziny zagrożone problemem uzależnień.

Działania :

- 1) udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej członkom rodzin osób uzależnionych od narkotyków, substancji psychoaktywnych i tzw. dopalaczy,
- 2) finansowanie wybranych usług i programów profilaktyczno – terapeutycznych i wspomagających proces readaptacji społecznej dla członków rodzin z problemem narkomanii,
- 3) wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka np. w świetlicy socjoterapeutycznej.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 5) psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 6) grupy samopomocowe,
- 7) organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2018 roku do grudnia 2020 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) ilość dzieci uczestniczących w zajęciach prowadzonych w Miejskiej Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- 2) ilość udzielonych porad prawnych i specjalistycznych,

- 3) ilość sfinansowanych usług i programów profilaktyczno – terapeutycznych i wspomagających proces readaptacji społecznej dla członków rodzin z problemem narkomanii.

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych.

Adresaci:

Osoby uzależnione i osoby zagrożone uzależnieniem od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych.

Działania:

- 1) współpraca z przedstawicielami administracji rządowej, w tym z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii oraz przedstawicielami samorządu wojewódzkiego w zakresie realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych, szkoleń i monitorowania problemów,
- 2) informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin,
- 3) wspieranie procesu utrzymywania abstynencji przez osoby uzależnione i motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego,
- 4) zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
- 5) współpraca z placówkami służby zdrowia i poradnią leczenia uzależnień.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 5) psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 6) grupy samopomocowe,
- 7) organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2018 roku do grudnia 2020 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do leczenia,
- 2) ilość osób uzależnionych,
- 3) ilość programów.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Adresaci:

Społeczność lokalna, pracownicy oświaty, pracownicy służby zdrowia, pracownicy służb społecznych, instytucje i organizacje pozarządowe realizujące działania w zakresie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom z problemem uzależnień od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Działania:

- 1) szkolenie różnych grup zawodowych w zakresie tematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych,
- 2) dofinansowanie realizacji programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- 3) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania narkotyków, środków odurzających, substancji psychoaktywnych i dopalaczy,
- 4) wspieranie działalności organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych, które wspomagają osoby uzależnione i ich rodziny,
- 5) współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) grupy samopomocowe,
- 4) organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 5) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci),
- 6) KPP w Ostrowi Mazowieckiej.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2018 roku do grudnia 2020 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrow Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość przeprowadzonych szkoleń,
- 2) ilość osób przeszkolonych,
- 3) ilość organizacji, które otrzymały dofinansowanie.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Adresaci:

Osoby uzależnione i osoby zagrożone uzależnieniem od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych oraz osoby korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działania:

- 1) objęcie wsparciem socjalnym osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) rozpowszechnienie informacji o możliwościach pomocy osobom uzależnionym,
- 3) wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych,
- 4) zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych lub zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia,

- 5) wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej,
- 6) organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjający integracji ze środowiskiem lokalnym.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Powiatowy Urząd Pracy,
- 5) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci),
- 6) organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2018 roku do grudnia 2020 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrow Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość osób objętych wsparciem socjalnym,
- 2) liczba programów,
- 3) liczba materiałów,
- 4) liczba zorganizowanych imprez.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU ORAZ WARUNKI JEGO REALIZACJI

1. Zgodnie z zapisami art. 18² pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) źródłem finansowania zadań ujętych w Programie są dochody pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zadania w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane poprzez zwiększenie środków pozostających w dyspozycji Miasta, z dotacji celowych Wojewody oraz ze środków zewnętrznych.

3. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2020 prowadzi Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta w Ostrowi Mazowieckiej.

4. Raport z wykonania w danym roku zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji przedkłada się Radzie Miasta Ostrow Mazowiecka w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.